

Siimusti oja (VEE1027700) ülem- ja keskjooksu vaatlus

Vaatluse aeg 02.08.2026. Vaatleja Marko Vainu

1. Lausaliselt paksu rohevetikaollusega kaetud tiik. Ümber kasvab meetrilaiune hundinuiaavöönd:

2. Tiigi väljavoolul on 10 cm kõrgune betoontala, millele järgneb kivine, suure languga lõik. Põhimõtteliselt on tegemist künnisülevooluga pinnaspaisuga, mis tiiki üleval hoiab. Vett voolas välja kuni 1 l/s. Et tiiki pinnavee sissevoolu polnud, peab tegemist olema allikatiigiga. Sellele viitab ka idapool olev Alliku kinnistu. **ETAKis olevat truupi tegelikult pole.** Selle koha peal on pinnaspais ning tiik ulatub selleni:

3. Idast tulev kraav oli kuiv.

4. Kirdest tulev kraav oli kuiv.

5. Kraavi ots oli madal, kuiv ja rohtunud. Siit tiiki vesi voolata ei saa:

6. Kraavi algus oli sügavam kui eelmises punktis, kuid ka siin polnud otsas toru, mille kaudu võiks vesi tiiki voolata. Kraav oli kuiv. Põhjas oli kuivanud hall ollus:

7. Vesi voolas:

8. Vesi voolas.

9. Selle koha peal jäi säng kuivaks. Viimased kolm m oli põhjas mõni cm seisvat vett. Seejärel oli näha, kuidas veidi vett lääne poolt tuli ning aeglase keerisena sängi põhjas paeräha vahele neeldus. Enamik vett pidi aga neelduma juba kusagil ülesvoolu. Seal oli raske neeldumiskohti leida, sest vesi oli sängi põhjas seisev:

10. Truup oli kuiv. Selles oli truupi osaliselt täitev liivahunnik:

11. Toru otsas oli tiigimõõtu lemledega seisuveekogu. Toru oli vee all, paistis vaid betoonotsaku ülemine serv. Seetõttu ei saanud aru, kas või kui palju vett välja voolas:

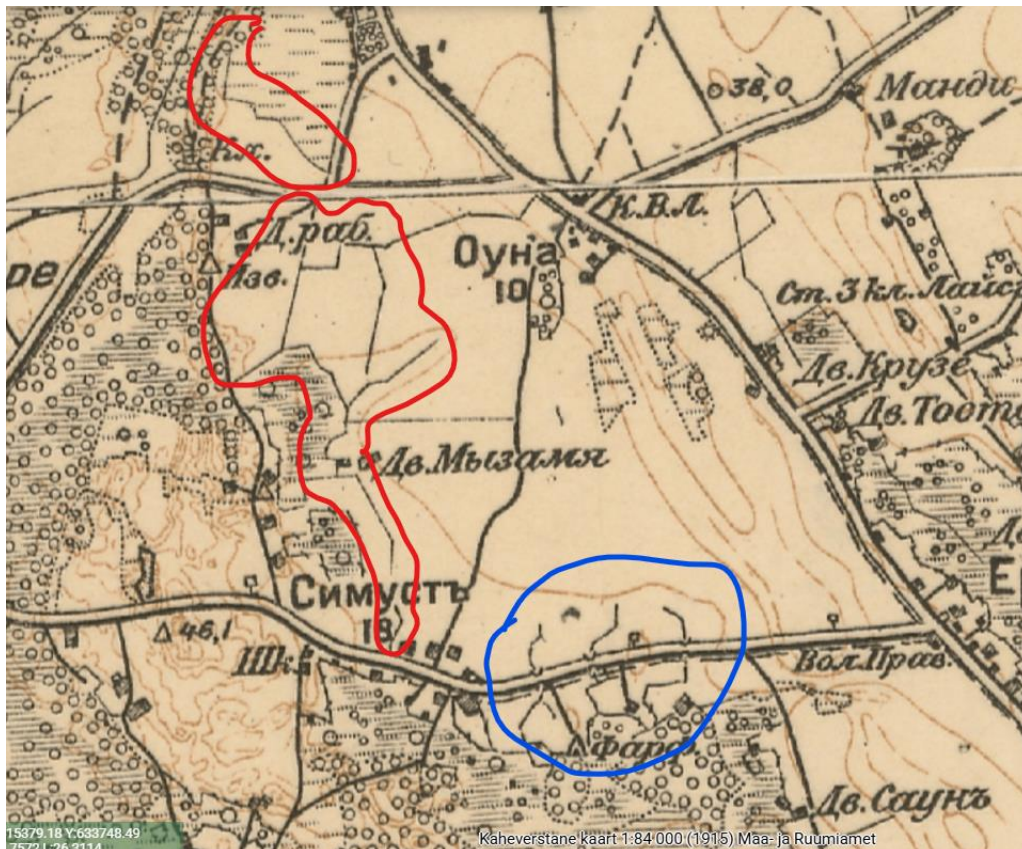
12. Mõödavoolukraav oli kuiv. Selles kasvasid kuivamaa heintaimed, rohundid ja põõsad:

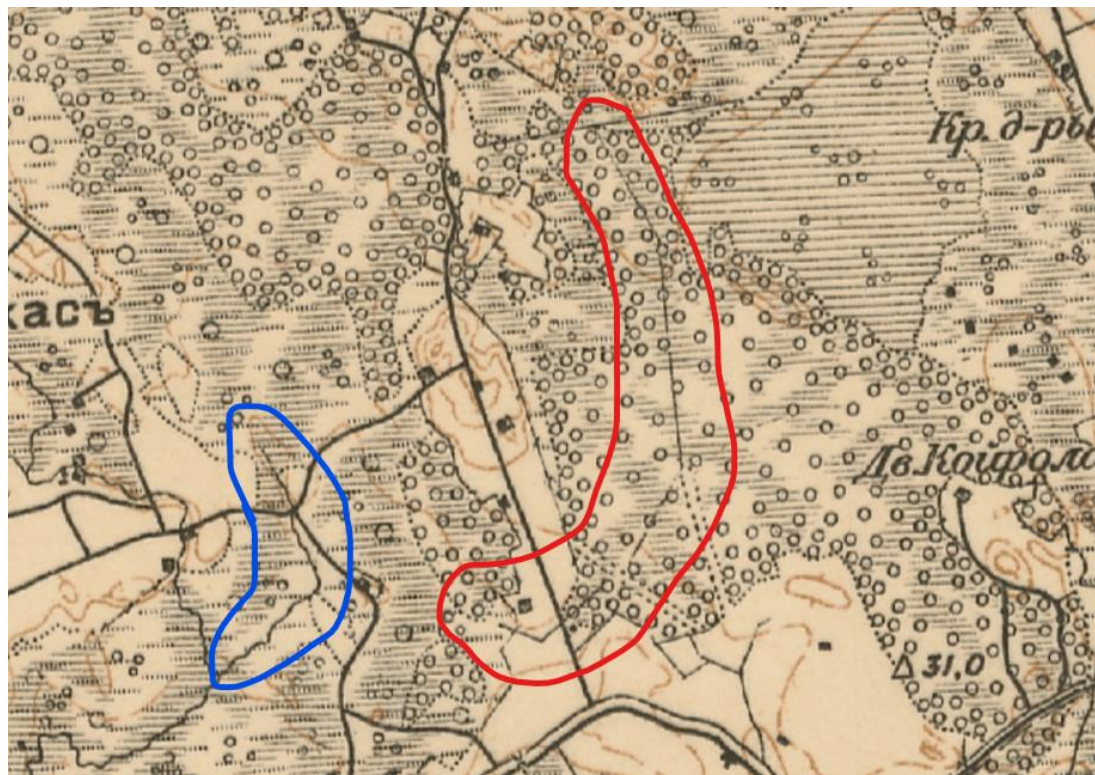
13. Vesi seisis veel ka siin.

Olukord ajaloolistel kaartidel:

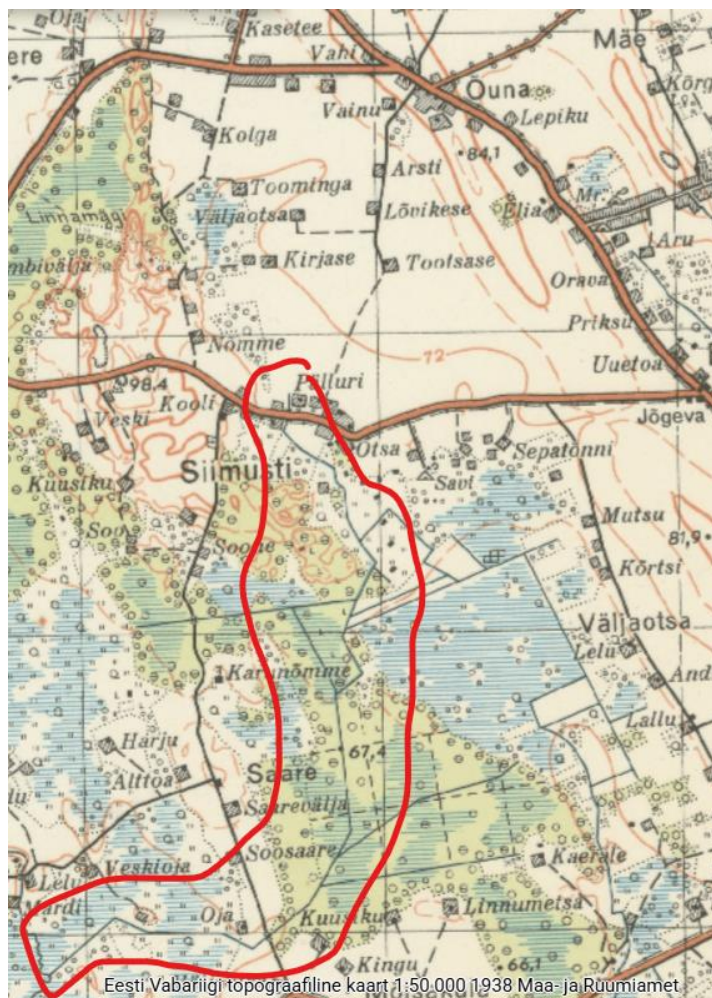
Verstastel kaartidel on kujutatud Siimustist põhja pool katkendlikke kraavijuppe, mis osaliselt kattuvad praeguse Siimusti oja teljega (punaste joonte sees). Samas pole kujutatud teede all truupe, erinevalt Siimustist ida pool oleval kolmel kraavijupil (sinise joone sees). See võib viidata, et sidusat vooluveekogu seal polnud:

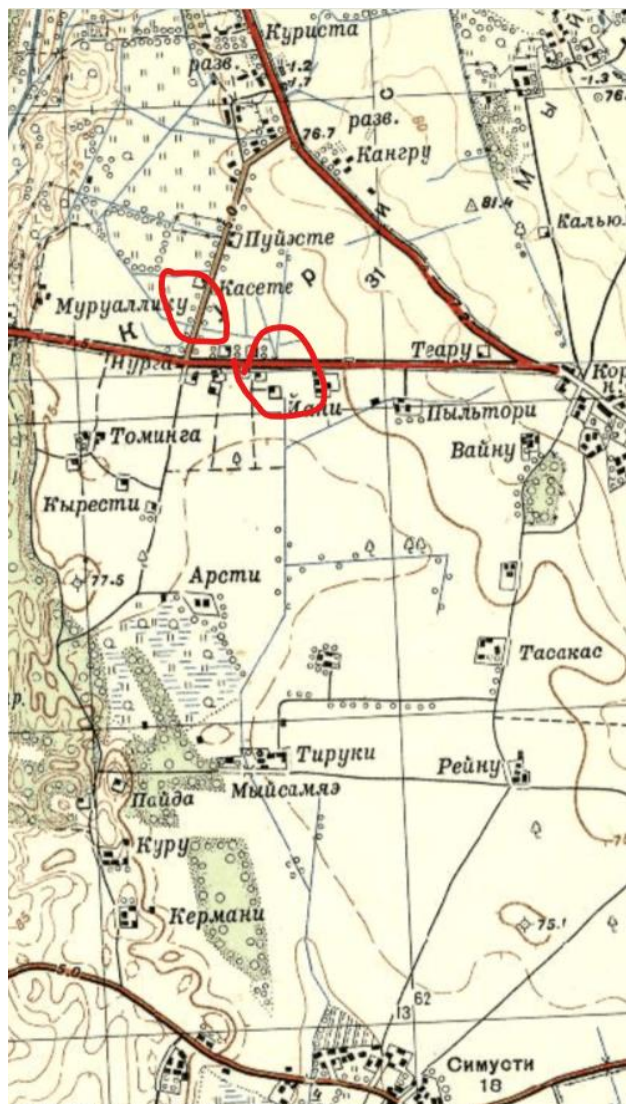
Ka Siimustist lõuna pool on kujutatud vaid katkendlikku kraavi (punase joone sees) ning looduslikku vooluveekogu on kujutatud ainult praeguse Siimusti oja telje alamjooksul ning tulevana praeguse Harju kraavi suunalt (sinise joone sees)

EV 1:50 000 topokaardil 1938. aastast on kujutatud sidusat sirglõikudest koosnevat telge algusega Siimustist läbivast teest vahetult põhja pool. Alamjooksul on selle kõrval Oja talu. Kurista pool aga säng puudub ja puuduvad ka truubid:

Terviklikumalt, aga siiski katkestustega on Kurista ja Siimusti vahel olevat telge kujutatud NL 1946. aasta 1:25 000 kaardil:

1951. aasta fotoplaanil on esimest korda peal Kurista ning Jõgeva-Põltsamaa tee kohal olev sidus telg koos truupidega:

Järeldused: Siimusti oja lähe on sobivas asukohas, kuna lähteks loetud tiigil puudub pinnavee sissevool, kuid väljavool on olemas. Oja säng on Siimustist ülesvoolu karsti tõttu vähemalt osa aastast kuiv. Kohalike andmetel voolab vesi aeg-ajalt siiski mööda sängi kuni Siimusti põhjaosas oleva toruni.

Tüübiks sobib **peakraav**, kuna selle valgla on üle 10 km² ning looduslik säng puudub. Samuti pole selgeid ajaloolisi allikaid, et tegemist oleks kunagi olnud loodusliku vooluveekoguga.